

SZABÓ ISTVÁN

1906. november 17. Kőbölkút, Esztergom vármegye -
1974. július 31. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum/Molnár Edit

FŐBB TISZTSÉGEI

Az MDP KV tagja	1948. június 14.-1956. október 31.
A Honvédelmi Minisztérium személyügyi főcsoportfőnöke	1948. december 1.-1956. október 30.
Az MDP PB tagja	1950. május 31.-1953. június 28.
Honvédelmi miniszterhelyettes	1951. január 24.-1956. október 30.
A Magyar Honvédelmi Sportszövetség országos elnöke	1957. július 1.-1962

PÁLYÁJA

Apja, Szabó Joachim munkásként kereste kenyerét, majd négy kataszteri hold saját földjén gazdálkodott, anyja, Kaszner Magdolna háztartásbeli volt, a szülők nyolc gyermeket neveltek.

A család anyagi helyzete miatt már az elemi iskola hat osztálya elvégzése után munkába állt, egy téglagyárba járt dolgozni. 1920-tól vasesztergályos-tanonc volt a már Csehszlovákiához tartozó szülőfalujában, majd Komáromban. 1924-ben szabadult fel, és szakmájában helyezkedett el. Ugyanabban az évben Pozsonyban belépett a vasszakszervezetbe, ugyanakkor elbocsátását kérte a római katolikus egyházból, így hivatalosan felekezetenkívülivé vált. Két év múlva csatlakozott a csehszlovák kommunista ifjúsági szövetséghez, majd 1928-ban felvették – a Magyarországgal ellentétben Csehszlovákiában legálisan működő – kommunista pártba. 1930 szeptemberétől egy évig Moszkvában a nemzetközi Lenin Iskolán tanult, 1931. novemberétől hivatásos pártmunkásként dunaszerdahelyi, majd losonci, később lévai járási titkár, 1934-től 1938-ig az érsekújvári kerületi bizottság titkára volt. 1934-ben bekerült Csehszlovákia Kommunista Pártja szlovenszkói kibővített pártvezetőségébe, 1937-től 1938. novemberig a szűkebb pártvezetőségnek is tagja lehetett. Politikai tevékenysége miatt többször letartóztatták, összesen két évet töltött börtönben. A Felvidék déli részének visszacsatolását (1938. november) követően Csehszlovákiában maradt, 1939 márciusában, Prága német megszállása után a Szovjetunióba emigrált. A vorosilovgrádi mozdonygyárban, majd a német előretörés miatt Alma-Atába evakuált üzemben dolgozott esztergályosként. 1944. szeptember végén Moszkvába rendelték, ahol a Rákosi Mátyással folytatott megbeszélés után átigazolt a magyar kommunista pártba.

1944. december 12-én érkezett Moszkvából Debrecenbe, s megtették a Magyar Kommunista Párt debreceni, illetve kelet-magyarországi területi bizottsága titkárának. 1945. áprilisban Budapesten bevásztották az Ideiglenes Nemzetgyűlésbe, 1945. november 1-től egészen 1958-ig Hajdú és Bihar vármegyét, illetve Hajdú-Bihar megyét képviselte a törvényhozásban. 1945. decembertől, a területi pártszervek átalakításától az MKP Hajdú vármegyei bizottságának a titkára volt. 1948. júniusban, a két munkáspárt egyesítésével (tulajdonképpen a szociáldemokrata pártnak a kommunista pártba olvasztásával) létrehozott Magyar Dolgozók Pártja alakuló kongresszusán a Központi Vezetőség tagja lett. 1948. december 1-jével minden katonai előképzettség nélkül honvéd ezredessé és a Honvédelmi Minisztérium Személyügyi Főcsoportfőnökévé nevezték ki, 1949. április 4-e alkalmával vezérőrnaggyá, 1950. november 7-ével pedig altábornaggyá léptették elő. Katonai és pártbeli karrierjét a két világháború között szintén a CSKP-ban politizáló Farkas Mihály honvédelmi miniszter és az MDP-t ténylegesen irányító „trojka” tagja egyengette. Az MDP KV 1950. májusi ülésén bevásztották a Politikai Bizottságba, 1951. januárban honvédelmi miniszterhelyettesé is kinevezték. A KV 1953. június 27–28-i ülésén, pártfogójához hasonlóan, kikerült a PB-ből, de miniszterhelyettesi megbízatását és KV-tagságát a forradalomig megőrizte.

Az 1956. november 4-i intervenció után kormányösszekötőként Hajdú-Bihar megyébe küldték. 1957. februárban a Magyar Szocialista Munkáspárt Ideiglenes Intéző Bizottsága elutasította azt a javaslatot, hogy a Hajdú-Bihar megyei pártbizottság élére állítsák, s 1957. májusban bizottságot küldött ki a Farkas Mihály ügyében tett tanúvallomásainak kivizsgálására. Miután felmentették az elfogultság vádjá alól, 1957. júliusban megtették a Magyar Honvédelmi Sportszövetség országos elnökévé, amely pozícióból 1962-ben vonult nyugállományba.

IRODALOM

Szabó István. *Népszabadság*, 1974. augusztus

Szabó István. *Pártélet*, 1986. november

Segédkönyv a Politikai Bizottság tanulmányozásához. Szerkesztette Nyíró András. Interart Stúdió, Budapest, 1989. 312.

Az 1947. szeptember 16-ra összehívott Országgyűlés almanachja. 1947. szeptember 16.–1949. április 12. Főszerkesztők: Marelyn Kiss József, Vida István. Szerkesztette Horváth Zsolt és Hubai László. Magyar Országgyűlés, Budapest, 2005. 381.

Maruzs Roland: *Tábornoki kar, 1945–1956*. HK Hermanos Kiadó, Budapest, 2011. 126–128.